

Sygn. akt IV U 800/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2014r. w S.

odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 10 maja 2013 r. Nr (...)

w sprawie K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo K. M. do emerytury od 05.04.2013 r.

Sygn. akt: IV U 800/13 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 10 maja 2013r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił K. M. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podniósł, że udowodniony staż pracy w warunkach szczególnych obejmuje okres zatrudnienia w (...) od 6 września 1977r. do 2 września 1988r. co stanowi 10 lat, 11 miesięcy i 27 dni. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono pracy w (...)w M. w okresie od 10 października 1988r. do 15 lutego 1996r. z uwagi na to, że praca w charakterze członka spółdzielni nie podlega zaliczeniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach oraz w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 28 sierpnia 1974r. do 31 maja 1977r. z uwagi na to, że zaświadczenie o pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zostało wystawione przez przechowawcę akt, który nie jest uprawniony do wystawiania świadectw lub zaświadczeń wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wbrew twierdzeniom organu rentowego należy doliczyć okres pracy w (...) w M., gdyż praca którą wykonywał była pracą kierowcy samochodów ciężarowych

o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Pracę tę wykonywał przez co najmniej 8 godzin dziennie pod ścisłym kierownictwem i nadzorem przełożonego. Otrzymywał wynagrodzenie za pracę, w tym również za godziny nadliczbowe, korzystał z urlopu, otrzymywał dodatek za staż pracy i nagrody jubileuszowe. Podniósł, że nie był założycielem powyższej Spółdzielni i nie wносił do niej żadnego wkładu. W jego ocenie od początku pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej był pracownikiem najemnym, dlatego okres pracy w Spółdzielni powinien być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach (odwołanie k.2). W toku procesu ubezpieczony podnosił dodatkowo, że do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach należy zaliczyć również okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 28 sierpnia 1974r. do 31 maja 1977r. włącznie oraz w (...)w G.-R. w okresie od 1 września 1969r. do 28 września 1973r. (pismo procesowe ubezpieczonego k.12 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony K. M. w dniu (...) ukończył 60-ty rok życia. W dniu 19 kwietnia 2013r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 19 kwietnia 2013r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 28 lat i 10 miesięcy, z czego okresy składkowe wynoszą 27 lat, 11 miesięcy i 10 dni, a okresy nieskładkowe 10 miesięcy i 20 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat, 11 miesięcy i 27 dni z tytułu zatrudnienia w (...) (świadcstwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach k.20 akt emerytalnych).

Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w warunkach szczególnych decyzją z 10 maja 2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 10 maja 2013r. k.33 akt emerytalnych).

Ubezpieczony był zatrudniony w (...)w G.-R. w okresie od 1 września 1969r. do 28 września 1973r. (świadcstwo pracy z 28 września 1973r. k.10 akt emerytalnych). Przez pierwsze trzy lata zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę w ramach nauki zawodu. Pozostawał wówczas uczniem Z. S. Z. D.w M.. Pracę wykonywał w godzinach od 7 do 15, a na zajęcia do szkoły uczęszczał popołudniami – na godzinę 16 lub 17. Po ukończeniu szkoły w dniu 24 czerwca 1972r., ubezpieczony kontynuował pracę w powyższym Przedsiębiorstwie przez kolejny rok – do 28 września 1973r. Ubezpieczony uczył się, a następnie wykonywał zawód mechanika pojazdów samochodowych w dziale mechanicznym. W ramach pracy naprawiał samochody osobowe, ciężarowe i dostawcze. Większości napraw dokonywał w kanale, a części poza nim. Naprawiał silniki, skrzynie biegów, mosty (umowa o naukę zawodu z 1 września 1969r. na okres nauki w Z. S. Z.w M. oraz umowa o pracę na czas nieokreślony z 1 września 1972r. - w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu pracy w (...) w G.-R., świadectwo ukończenia Z. S. Z. D.w M. k.51 akt sprawy, zeznania świadków: E. K. k.38 i R. Z. k.39 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.48v-49 – nagranie od minuty 25 do 32).

Ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 28 sierpnia 1974r. do 31 maja 1977r. w pełnym wymiarze czasu pracy (świadcstwo pracy z 1 czerwca 1977r. k.15 akt emerytalnych). Przez cały okres zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Kierował samochodami (...)i (...). Ubezpieczony przewoził materiały budowlane – wapno, cement, cegłę, deski, które wykorzystywane były do budowy budynków rolniczych realizowanych przez powyższe Przedsiębiorstwo (zeznania świadków: J. P. k.36-37, W. D. k.37 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.48v – nagranie od minuty 24 do 25).

W (...)w M. ubezpieczony pracował w okresie od 10 października 1988r. do 15 lutego 1996r. Przez cały ten okres wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony marki S., (...), R.. Spółdzielnia zajmowała się hodowlą zwierząt, handlem artykułami spożywczymi, budownictwem. Ubezpieczony przewoził artykuły spożywcze, płody rolne oraz inne materiały. Pracował przez 6 dni w tygodniu, przez co najmniej 8 godzin dziennie. Zlecenia na wyjazd otrzymywał od kierownika warsztatu albo komórki transportu. Otrzymywał wynagrodzenie obliczone w stawce godzinowej, za pracę powyżej 8 godzin dziennie otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 50 lub 100 procent stawki godzinowej. Ubezpieczony został skierowany do

pracy w (...)w M. na podstawie skierowania na podstawie skierowania z 10 października 1988r. przez ówczesny (...)w S.. Ubezpieczony nie wnosił o przyjęcie go w poczet członków przedmiotowej Spółdzielni. Nie nosił wkładu pieniężnego ani rzeczowego do Spółdzielni (zeznania świadków: J. D. k.47v-48 – nagranie od minuty 6 do 11 i M. G. k.48 – nagranie od minuty 11 do 16, zeznania ubezpieczonego k.48-48v – nagranie od minuty 16 do 24 i k.52v – nagranie od minuty 2 do 11).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczność niesporna).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. M. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek oraz spełnił przesłankę ogólnego stażu ubezpieczenia. Ubezpieczony podnosił, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż oprócz niekwestionowanej przez organ rentowy pracy w takich warunkach w (...) w S., pracę w szczególnych warunkach wykonywał również na rzecz (...)w G.-R., na rzecz Przedsiębiorstwa (...) oraz na rzecz (...)w M.. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe potwierdziło zasadność stanowiska ubezpieczonego utrzymującego, że spełnia przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999r. W ocenie Sądu słusznie wskazywał ubezpieczony, że do powyższego stażu należy doliczyć okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwa (...) od 28 sierpnia 1974r. do 31 maja 1977r., a zatem w wymiarze 2 lat, 9 miesięcy i 4 dni. Z niebudzących wątpliwości ustaleń Sądu opartych o zeznania świadków – współpracowników ubezpieczonego z okresu tego zatrudnienia oraz z zeznań samego ubezpieczonego, a także ze świadectwa pracy wskazującego, że ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego wynika, że w powyższym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Nie ulega wątpliwości, że praca tego rodzaju zaliczana jest do pracy w warunkach szczególnych o czym stanowi wykaz A dział VIII poz.2 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W ocenie Sądu do tego samego rodzaju pracy należy zaliczyć pracę ubezpieczonego na rzecz (...) w M. w okresie od 10 października 1988r. do 15 lutego 1996r., a zatem przez przeszło 7 lat. Organ rentowy odmówił zaliczenia okresy tej pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach podnosząc, że

praca w charakterze członka Spółdzielni nie podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach. Powołał się w tym zakresie na zaświadczenie z 15 lutego 1996r. wystawione przez osobę działającą z upoważnienia Syndyka (...) w M., z którego wynika, że ubezpieczony świadczył pracę na rzecz Spółdzielni w okresie od 10 października 1988r. do 15 lutego 1996r., przy czym od 18 listopada 1988r. pozostawał członkiem przedmiotowej Spółdzielni (zaświadczenie k.21 akt emerytalnych). Analizując całokształt materiału dowodowego, a w szczególności akta z okresu pracy ubezpieczonego na rzecz Spółdzielni i mając na uwadze zeznania ubezpieczonego oraz świadków wykonujących pracę na rzecz tejże Spółdzielni Sąd podzielił argumentację ubezpieczonego, że brak jest podstaw do uznania, że ubezpieczony był członkiem Spółdzielni. Przeciwnie zgromadzone w sprawie dowody przemawiają za ustaleniem, że ubezpieczony świadczył pracę na rzecz Spółdzielni jako pracownik w ramach stosunku pracy. We wspomnianych aktach z okresu pracy ubezpieczonego na rzecz (...)w M. brak jest wprawdzie pisemnej umowy o pracę, niemniej okoliczność ta nie niweczy sama w sobie ustalenia, że ubezpieczony był pracownikiem Spółdzielni. Umowa o pracę może być bowiem zawarta również ustnie, a dla ustalenia istnienia stosunku pracy istotne jest, czy praca świadczona jest w warunkach, o których mowa w art.22§1 kp. Z zeznań świadków – współpracowników ubezpieczonego z okresu pracy w Spółdzielni w osobach J. D. i M. G., a także z zeznań ubezpieczonego wynika, że przez cały okres tej pracy ubezpieczony wykonywał czynności kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, przy czym praca ta wykonywana była pod kierownictwem zarządzającego warsztatem lub działem transportu, od których ubezpieczony otrzymywał codzienne zlecenia wyjazdu. Pracę kierowcy ubezpieczony wykonywał codziennie – przez 6 dni w tygodniu, przez co najmniej 8 godzin dziennie. Jego wynagrodzenie określone było stawką godzinową, za pracę ponad dzienną normę otrzymywał on dodatkowe wynagrodzenie, ponadto korzystał z urlopu wypoczynkowego, a w trakcie zatrudnienia otrzymał nagrodę jubileuszową za 20 i 25 lat pracy. W przekonaniu Sądu takie warunki świadczenia pracy przez ubezpieczonego uzasadniają stwierdzenie, że przez cały okres tej pracy ubezpieczony pozostawał pracownikiem Spółdzielni w ramach stosunku pracy. W ocenie Sądu zgromadzone dowody nie pozwalają na ustalenie, że ubezpieczony był członkiem (...)w M.. Zgodnie z w/w zaświadczeniem z 15 lutego 1996r. (k.21 akt emerytalnych) ubezpieczony miał być członkiem Spółdzielni od 18 listopada 1988r. Jednakże ubezpieczony zaprzeczył, aby kiedykolwiek występował do Spółdzielni o przyjęcie go w poczet członków, aby składał deklarację członkowską i aby wnosił do Spółdzielni wkład pieniężny lub rzeczowy np. gruntowy. W załączonych aktach brak jest jakiegokolwiek dokumentu świadczącego o tym, że ubezpieczony wyrażał wolę przyjęcia go w poczet członków i aby deklarował jakikolwiek wkład do Spółdzielni. Brak też dokumentu świadczącego o podjęciu przez władze Spółdzielni uchwały o przyjęciu ubezpieczonego w poczet jej członków. Przeciwnie zgromadzone dokumenty świadczą o tym, że ubezpieczony pozostawał pracownikiem Spółdzielni. Wskazać w tym miejscu należy na skierowanie ubezpieczonego do pracy wystawione przez (...)w S. z 10 października 1988r. oraz zaakceptowane podanie ubezpieczonego skierowane do Zarządu Spółdzielni o przyjęcie do pracy z 5 października 1988r. (k.7 i 13 kat osobowych). Ponadto na k.1 akt osobowych ubezpieczonego znajduje się karta ewidencji pracy i dochodów ubezpieczonego za lata 1988-1994, w której niewypełnione pozostają rubryki dotyczące daty przyjęcia na członka (...) oraz wkładu gruntowego, natomiast wypełniona jest rubryka dotycząca okresu zatrudnienia. W tym miejscu wskazać jeszcze należy, że zgodnie z art.16§1 ustawy z 16 września 1982r. Prawo Spółdzielcze (Dz.U. z 2013r., poz.1443) warunkiem przyjęcia na członka spółdzielni jest złożenie deklaracji. Deklaracja powinna być złożona pod nieważnością w formie pisemnej. Podpisana przez przystępującego do spółdzielni deklaracja powinna zawierać jego imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania, ilość zadeklarowanych udziałów, dane dotyczące wkładów, jeżeli statut ich wnoszenie przewiduje, a także inne dane przewidziane w statucie. W myśl zaś art.141§1 powyższej ustawy statut rolniczej spółdzielni produkcyjnej może przewidywać, że członek posiadający grunty jest obowiązany wnieść je w całości lub w części jako wkład do spółdzielni. W myśl zaś art.152§1 w/w ustawy statut rolniczej spółdzielni produkcyjnej może zobowiązywać członków do wniesienia określonego wkładu pieniężnego, przy czym na poczet tego wkładu spółdzielnia może przyjąć środki produkcji takie jak inwentarz żywy, pasze, materiał siewny, urządzenia, maszyny i narzędzia przydatne we wspólnym gospodarstwie. Należy przypomnieć, że ubezpieczony nie składał deklaracji przystąpienia do Spółdzielni (co jest warunkiem przyjęcia na członka), nie wniósł żadnego wkładu i brak jest dokumentu świadczącego o tym, że został przyjęty w poczet członków przedmiotowej Spółdzielni. Z tych wszystkich względów uznać należało, że zaświadczenie złożone na k.21 akt emerytalnych wskazujące, że ubezpieczony świadczył pracę na rzecz (...)w M. jako jej członek jest niemiarodajne i nie stanowi dowodu, że ubezpieczony był członkiem tej Spółdzielni. Z tych względów Sąd uznał, że w okresie od 10 października 1988r. do 15 lutego 1996r. ubezpieczony świadczył pracę na rzecz Spółdzielni jako jej

pracownik, a praca którą wykonywał jest zaliczona do pracy w szczególnych warunkach w myśl wykazu A dział VIII poz.2 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Reasumując uznać należało, że po doliczeniu powyższych okresów zatrudnienia ubezpieczonego do okresu niekwestionowanego przez organ rentowy, ubezpieczony spełnia przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Mając to na uwadze Sąd na podstawie art.477.14§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że K. M. przysługuje prawo do emerytury od (...), tj. od dnia, w którym ubezpieczony ukończył 60. rok życia.

Na marginesie dodać należy, że do pracy w szczególnych warunkach nie można zaliczyć okresu pracy ubezpieczonego w (...) w G.-R. w okresie od 1 września 1969r. do 28 września 1973r. Ubezpieczony wykonywał wówczas pracę mechanika samochodowego. Jednakże była to praca wykonywana nie w całości w kanałach remontowych. Dlatego nie mogła być ona zaliczona do pracy, o której mowa w wykazie A dział XIV poz.16 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.